

ת"פ 7877/02/13 - מדינת ישראל נגד מיכאל ויליאם סטרנס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 7877-02-13 מדינת ישראל נ' סטרנס

בפני כבוד השופט ד"ר שאול אבינור

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מיכאל ויליאם סטרנס

הנאשם

גזר דין

א. רקע כללי והשתלשלות ההליכים המשפטיים:

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירה של גניבה בידי מורשה, לפי הוראת סעיף 393(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין או החוק).
2. בעובדות כתב האישום נטען, בתמצית, כלהלן:
 - בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום שימש הנאשם כעורך דין.
 - עובר ליום 29.3.06 פנו האחים מיכאל פן ויורם ג'ראלד פן (להלן ביחד - המתלוננים) לנאשם,

- על מנת שייצגם בעסקת מכר של בית (להלן - הבית). מר יורם פן היה חבר ילדות של הנאשם.
- ביום 29.3.06 או בסמוך לכך ערך הנאשם הסכם מכר למכירת הבית, בין בעלי הזכויות בבית (המתלוננים ואביהם) לבין הקונים (להלן - ההסכם). במסגרת ההסכם נקבע כי סך של \$ 300,000 מתוך תמורת הבית יישאר בידי הנאשם בנאמנות, בעבור המתלוננים ואביהם, וזאת עד לקבלת מסמכים ואישורים מסוימים (להלן - הפיקדון).
 - בהתאם לאמור בהסכם, העבירו הקונים לנאשם את מלוא סכום תמורת הבית, בסך של כ-3,310,000 ₪, הכולל את הפיקדון.
 - ביום 15.1.07 או בסמוך לכך העביר הנאשם לכל אחד מהמתלוננים סך של 582,725 ₪ בלבד והותיר ברשותו כ-2,000,000 ₪ (קרן); והכל ללא הסכמת המתלוננים ואביהם. הנאשם המשיך להחזיק בכספים גם לאחר העברת הבעלות בבית לידי הקונים בשנת 2008.
 - ביום 9.3.09 נפטר אביהם של המתלוננים והנאשם פעל מטעמים להוצאת צו לקיום הצוואה, שלפיה האב הוריש את כל רכושו למתלוננים, לרבות חלקו בתמורת הבית, בחלקים שווים.
 - במשך תקופה ארוכה פנו המתלוננים לנאשם בבקשות שונות לקבלת מלוא תמורת הבית ולקבלת דפי חשבון הנאמנות, אך הנאשם השיב את פניהם ריקם.
 - ביום 7.12.09, לאחר הגשת התלונה במשטרה, העביר הנאשם לידי מר מיכאל פן סכום נוסף של 144,443 ₪.
 - במעשיו אלה גנב הנאשם, החל בשנת 2006, את כספם של המתלוננים ואביהם, הפקידם בחשבונות הבנק שלו ועשה בהם שימוש לצרכיו הפרטיים. הנאשם גנב אפוא מהמתלוננים ומאביהם, בהיותו מורשה, סך של כ-1,600,000 ₪ (קרן).
3. התיק החל להישמע בפני כב' השופטת ה' נאור. הצדדים הגיעו להסדר טיעון דיוני, ללא הסכמות לעניין העונש. במסגרת הסדר טיעון דיוני זה הוגש כתב אישום מתוקן, הזהה בכל עובדותיו לכתב האישום המקורי למעט סכום הגניבה, שתוקן והופחת לסך כולל של כ-1,500,000 ₪ (קרן). הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע, על יסוד הודאתו זו, בעבירה בה הואשם. לאחר מכן הורה בית המשפט, על יסוד הסכמות הצדדים, על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם.
4. תסקיר קצין המבחן הוגש, וביום 4.12.14 נשמעו הטיעונים לעונש. עם זאת, בישיבה נוספת שנקבעה החליטה כב' השופטת נאור להורות לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר להכין חוות דעת בדבר התאמתו של הנאשם לביצוע עבודות שירות. כב' השופטת נאור הבהירה כי אין בהחלטתה זו משום הבעת דעה אודות העונש שראוי כי יוטל על הנאשם בסופו של יום וקבעה מועד למתן גזר הדין.
5. במועד שנקבע למתן גזר הדין החליטה כב' השופטת נאור לפסול עצמה מלישב בדין בעניינו של הנאשם; והכל כאמור בהחלטתה המפורטת מאותו היום. אין צורך לחזור כאן על נימוקי ההחלטה, ובתמצית שבתמצית יצוין כי עילת הפסילה היתה היכרות קודמת בין כב' השופטת נאור לבין הנאשם מתקופת לימודיהם המשותפים באוניברסיטה.
- כב' השופטת נאור ציינה כי דבר ההיכרות הובא לידיעתה על ידי ב"כ הנאשם עוד בתחילת הדיונים לפנייה, אלא

שבתחילת הדרך סברה שנוכח חלוף הזמן הרב, ובהיעדר כל קשר עם הנאשם מאז תקופת הלימודים, אין בהיכרות האמורה כדי להצדיק את פסילתה. ואולם, משבאה כב' השופטת נאור לגזור את דינו של הנאשם היא שקלה את הדברים בשנית והגיעה למסקנה כי אין זה ראוי שגזר הדין יינתן על ידיה.

6. התיק הועבר אליי, אפוא, לאחר שלמעשה תם ההליך, שכן כבר נערך הסדר טיעון דיוני, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, ניתנה הכרעת הדין, נתקבל תסקיר שירות המבחן ונשמעו הטיעונים לעונש, ואף התקבלה חוות דעת של הממונה על עבודות השירות. יחד עם זאת, נוכח חלוף הזמן והחלפת המותבים, אפשרתי לב"כ צדדים להשלים את טיעוניהם לעונש ולנאשם לומר את דברו האחרון לעונש גם לפניי, בטרם מתן גזר הדין.

ב. תסקיר שירות המבחן:

7. תסקיר שירות המבחן, שנערך בעניינו של הנאשם, סוקר בהרחבה את רקעו האישי והמשפחתי. הנאשם, יליד 1949, נולד באנגליה ועלה עם אמו ארצה בהיותו כבן 10 שנים, לאחר שאמו התגרשה מאביו. הנאשם כיום נשוי בשנית, אב לשלושה ילדים וסב לנכדים. הנאשם הציג בפני שירות המבחן מסמכים רפואיים, המצביעים על היותו חולה במחלת כליות מאז שנת 2006, מחלה שבגינה אושפז בעבר בבתי חולים מספר פעמים.

8. לאחר שהשתחרר משירות צבאי סדיר למד הנאשם משפטים בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. לאחר שהוסמך כעורך-דין עבד תחילה כשכיר ובהמשך הדרך כעצמאי. לדברי הנאשם, הוא היה בעלים של משרד עורכי דין מצליח ואף העסיק כחמישה עשר עורכי דין. ואולם, עקב ההליך הפלילי נשלל רישונו לעריכת דין ובחודש ינואר 2014 נאלץ הנאשם לסגור את משרדו. מאז הוא עובד כעוזר לעורכי הדין במשרדה של אשתו.

9. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן את התדרדרותו המקצועית, בעטיה של מחלת הכליות אשר כאמור אובחנה אצלו בשנת 2006 ומצויה ברקע ביצוע העבירה דנא. לדבריו, הוא שקע בחובות כספיים, עמם הוא ניסה להתמודד באמצעות הכספים שהופקדו בנאמנותו. דווקא היכרותו עם אחד המתלוננים היא שאפשרה לו, לגרסתו, להשקיף על מעשיו כסוג של "הלוואה"-כביכול, אך בפועל מצבו הכלכלי רק הלך והסתבר.

10. הנאשם ביטא צער וחרטה על התנהגותו, בצד הבנה של הפגיעה שפגע במתלוננים, לרבות בהפרת האמון שהם נתנו בו. הנאשם מסר לשירות המבחן כי עד למועד עריכת התסקיר הוא השיב למתלוננים ₪ 340,000 ובכוונתו להשיב להם את מלוא הסכום שנטל מהם. הנאשם הוסיף וטען בפני שירות כי ההליך דנא כבר גבה ממנו מחיר כבד הן במישור המקצועי, הן במישור המשפחתי והן במישור הבריאותי - עד כדי שני מקרים של ניסיונות אובדניים (בשנת 2008 ובשנת 2014), שבעקבותיהם הובהל לבתי חולים והומלץ לו על מעקב פסיכיאטרי.

11. באשר להערכת הסיכון להישנות התנהגות עבריינית והסיכויים לשיקום התרשם שירות המבחן כי הנאשם הינו גבר מבוגר, המתמודד כיום עם מחיריה והשלכותיה של התנהגותו העבריינית. שירות המבחן התרשם כי ביסוד ביצוע העבירה דנא עומדים קשייו של הנאשם להיעזר בזולתו וניסיון להציג חזות מתפקדת חרף היקלעותו למשבר חמור. שירות המבחן לא התרשם מקיומם של דפוס התנהגות וחשיבה עבריינים, המופנמים אצל הנאשם, ועל כן לא מצא לנכון לשקול התערבות טיפולית בעניינו.

12. לעניין גורמים מפחיתי סיכון ציין שירות המבחן, בין השאר, את תפקודו התקין של הנאשם לאורך כל משך חייו וההתרשמות מחריגות העבירה עבור הנאשם. בנוסף ניכר הגבול ההרתעתי הברור שההליך המשפטי מציג בפני הנאשם, לרבות בשל כך שרישיונו של הנאשם לעסוק בעריכת דין נשלל לפי שעה, כמו גם רצונו של הנאשם לצמצם את נזקי התנהגותו על ידי תשלום חובו למתלוננים.

13. לאור כל אלה המליץ שירות המבחן להקל בדינו של הנאשם ולהסתפק במקרה זה בענישה חינוכית-קונקרטית במסגרת של שירות לתועלת הציבור. שירות המבחן אף גיבש, ביחד עם הנאשם ובהסכמתו, תכנית של"צ בת 250 שעות ביעוץ כללי בעמותת "ידיד" בתל-אביב, אשר מסייעת לציבור במימוש זכויות אזרחיות.

ג. הראיות לקביעת העונש ותמצית טיעוני ב"כ הצדדים:

(1) ראיות וטיעוני התביעה:

14. כראיות לקביעת העונש הגישה ב"כ המאשימה את המסמכים הנוגעים להשעייתו הזמנית של הנאשם מלשכת עורכי הדין, עקב הגשת כתב האישום דנא (המסמכים נתקבלו על ידי כב' השופטת נאור וסומנו במ/2).

15. ב"כ המאשימה תיארה בטיעוניה את עובדות המקרה, כפירוטן בעובדות כתב האישום המתוקן. באשר למתחם העונש ההולם הדגישה ב"כ המאשימה את הערכים החברתיים, שנפגעו כתוצאה מביצועה, כפי שנקבעו בפסיקה עניפה אשר ניתנה במקרים קודמים דומים. לשיטתה מדובר בפגיעה קשה במקצוע עריכת הדין, לרבות האמון וטוהר המידות עליהם מבוסס מקצוע זה. יתר על כן, עבירה כגון דא משחירה את כלל ציבור עורכי הדין, האמורים לשמש בעסקאות מקרקעין כזרועו הארוכה של בית המשפט ובוודאי לא כגורם שיש יסוד לפקפק במהימנותו.

16. בנוסף, מעשיו של הנאשם פגעו בערך החברתי של הגנה על הקניין. הנאשם פגע באופן חמור בקניינם של המתלוננים, וזאת אגב מעילה באמונם, שהינה חמורה במיוחד נוכח העובדה שאחד המתלוננים היה בעבר חבר קרוב של הנאשם. הנאשם אף לא הסיר את הפגיעה בקניין המתלוננים, ועד עתה השיב סכום המהווה כ-20% בלבד מערך הגזלה. זאת ועוד: על פי קצב ההחזר ספק הוא אם המתלוננים יזכו אי פעם לראות את מלוא כספם בחזרה.

17. לגישת ב"כ המאשימה, מתחם העונש ההולם צריך להיות כזה שיעביר מסר לציבור אודות החומרה היתרה שבשליחת יד על ידי עורכי דין בכספים אשר הגיעו לידיהם בתור נאמנים. ב"כ המאשימה הפנתה לשורה ארוכה של גזרי דין, שבהם הודגשה חומרת העבירה של גניבה בידי מורשה בקונטקסט של יחסי עו"ד-לקוח, ונפסק כי העונש ההולם כגון דא צריך לכלול רכיב של מאסר בפועל. בנסיבות אלה עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם מחמיר, בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל.

18. באשר לגזירת דינו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם עתרה ב"כ המאשימה לגזירתו במחצית העליונה של המתחם. לשיטתה, אין נסיבות קולה מהותיות במקרה זה, למעט העובדה שהנאשם הודה מיד בביצוע העבירה, כבר בעת שנחקר במשטרה. הנאשם הינו אמנם חסר כל עבר פלילי, אך בנסיבות כגון דא אין לכך משקל, שהרי אם היה לו עבר שכזה הוא לא יכול היה לשמש כעורך דין.

19. בנוסף, נסיבת חומרה משמעותית נוספת נעוצה בעובדה שהגזלה טרם הושבה. הגשת כתב האישום אמנם השתהתה, בשל התמשכות החקירה במשטרה, אך בכל התקופה הארוכה הזו לא מצא הנאשם לנכון להשיב את סכום הגזלה, על אף פסק דין אזרחי שניתן לחובתו. ב"כ המאשימה גם מתחה ביקורת על תסקיר שירות המבחן, שלשיטתה חורג בהמלצותיו באופן קיצוני לכף קולה ואינו נותן משקל הולם לחומרת העבירה.

20. ב"כ המאשימה עתרה אפוא, כאמור, להשתת עונש של מאסר בפועל במחצית העליונה של מתחם העונש ההולם, וכן להטלת מאסר על תנאי, קנס ופיצויים למתלוננים. בישיבה שנקבעה להשלמת הטיעונים לעונש, לאחר שהתיק הועבר לפניי, ציין ב"כ המאשימה כי המאשימה חוזרת על טיעוניה ועומדת על עמדתה להשתת עונש של מאסר בפועל משמעותי על הנאשם. ב"כ המאשימה ציין כי נראה שהנאשם אמנם ממשיך להשיב כספים למתלוננים, אך מדובר בסכומים פעוטים יחסית, והשבת הגזלה בקצב זה תיארך זמן רב מאוד. עוד ציין ב"כ המאשימה כי חרף מצבו הרפואי הלא-שפיר של הנאשם, התיעוד הרפואי שהוא הציג הינו יסודי ונאשם אף נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות.

(2) ראיות וטיעוני ההגנה:

21. ב"כ הנאשם עתר, מצדו, להקלה בעונשו של מרשו. ב"כ הנאשם פתח בהדגשת שני אלה:

ראשית, שיתוף הפעולה המלא של הנאשם בחקירתו. הנאשם הודה מיד כשנחקר לראשונה, מסר לחוקרים את כל פרטי השתלשלות העניינים ואף סיפר להם דברים אותם לא ידעו.

שנית, השיהוי הרב בהליכי החקירה והמשפט, שהביא לכך שכיום אנו מצויים כמעט עשור שנים לאחר ביצוע העבירות. הגם שהעבירות בוצעו בשנת 2006, התלונה הוגשה בשנת 2009. אף מאז השתהו העניינים, וכתב האישום הוגש בשנת 2013. בנוסף, כך הוסיף ב"כ הנאשם בהשלמת הטיעון לפניי, העברת התיק בין מותבים בבית המשפט גרמה לעיכוב נוסף. מבלי להאשים גורם כלשהו טען ב"כ הנאשם כי בוודאי ששיהוי מצטבר זה אינו יכול להיזקק לחובתו של הנאשם, משום שהוא לא נגרם בעטיו, ועתר להתחשב בכך לקולת העונש.

22. ב"כ הנאשם פירט את נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם. לטענתו, העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית קשה, אליה נקלע הנאשם בשל ההתדרדרות במצבו הבריאותי. ב"כ הנאשם הגיש בהקשר זה אסופה של תיעוד רפואי בעניין מצבו הבריאותי של הנאשם (האסופה התקבלה על ידי כב' השופטת נאור וסומנה במ/1). האסופה כוללת מסמכים המתעדים את מחלת הכליות, שבגינה אושפז הנאשם בבתי חולים ונאלץ לעבור טיפולים רפואיים שונים. כמו כן כוללת האסופה תיעוד רפואי אודות ניסיונותיו האובדניים של הנאשם. לדברי ב"כ הנאשם, הנאשם נאלץ להוציא סכומי עתק על טיפולים רפואיים וכך החלה ההתדרדרות הכלכלית.

23. כיום הנאשם הינו חסר כל. רישיון עריכת הדין נשלל ממנו והוא נאלץ למכור את הבית שהיה בבעלותו. הנאשם עובד בשתי עבודות כדי להתפרנס ועושה כל שביכולתו כדי להחזיר את מלוא חובו למתלוננים (ר' גם ב"הודעה על הגשת מסמכים" מטעם הנאשם). בנוסף, הסיכוי שהנאשם יעבור עבירה דומה נוספת בעתיד הוא נמוך, כפי שצוין גם בתסקיר שירות המבחן. לבסוף, כעולה מתעודה רפואית נוספת - אותה הגיש ב"כ הנאשם במסגרת השלמת הטיעונים לעונש לפניי - אף מצבה הרפואי של אשת הנאשם אינו שפיר (ר' התעודה הרפואית ע/1).

24. בהתחשב בכל הנסיבות הנ"ל עתר ב"כ הנאשם לקביעת מתחם עונש הולם, במקרה דנא, בין ענישה צופה פני עתיד לבין 18 חודשי מאסר בפועל. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם עתר ב"כ הנאשם לענישה מתונה. ב"כ הנאשם ער לכך שענישה של של"צ - עליה המליץ שירות המבחן - אינה הולמת במקרה כגון דא. יחד עם זאת, נוכח מכלול נסיבות העניין עתר ב"כ הנאשם להסתפק בתקופת מאסר בפועל, שניתן לרצותה בדרך של עבודות שירות. ב"כ הנאשם הדגיש כי כך נפסק בעבר, לא אחת, במקרים דומים, והגיש פסיקה התומכת בעמדתו.
25. במסגרת השלמת הטיעונים לעונש לפניי הוסיף ב"כ הנאשם וטען כי הנאשם ממשיך להחזיר כספים למתלוננים. עד היום שילם הנאשם למתלוננים כבר קרוב לשליש מחובו להם, ובכוונתו להשלים את סילוקו של החוב בתוך תקופה של כשנתיים נוספות.
26. לבסוף הנאשם, בדברו האחרון לעונש, תיאר את הקושי מבחינתו, לאחר 35 שנים של עיסוק בעריכת דין, לעמוד באולם בית משפט על דוכן הנאשמים, ועמד על סיפור התדרדרותו הבריאותית, הכלכלית והמקצועית, שבעטיה הגיע כיום לחוסר כל. הנאשם הוסיף כי מתחילת שנת 2014 הוא הושעה מחברותו בלשכת עורכי הדין, עקב ההליך דכאן, והוא בקושי מצליח להתפרנס מעבודה כפקיד. הנאשם הביע צער עמוק על מעשיו, וסיפר כי המתלון היה חבר ילדות שלו.
- במסגרת השלמת הטיעונים לעונש לפניי חזר הנאשם על דברים אלה, ושב והביע את צערו הרב על המקרה.

ד. דין והכרעה:

- (1) קביעת מתחם העונש ההולם:
27. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגיניו הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, והכל כאמור בהוראות סעיף 40 לחוק העונשין. קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה - תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כמפורט בהוראות סעיף 40 לחוק.
28. במקרה דנא מקובל עליי טיעון ב"כ המאשימה באשר לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה. אכן, כמעט למותר לציין את הפגיעה החמורה בסדר הטוב, הנגרמת כתולדה מגניבה בידי מורשה, אשר מתבצעת על ידי עורך דין בו שמים לקוחות את אמונם ואת מבטחם. גניבה כאמור אינה גניבה בידי מורשה גרידא שכן ביצועה כרוך בהפרת אמונים קשה, הן כלפי הלקוחות הספציפיים המדוברים והן כלפי הציבור בכלל וציבור עורכי הדין בפרט.
29. ב"כ הצדדים הגישו לפניי פסיקה רבה, זה בכה וזה בכה, כתמיכה לטיעוניהם. התמונה העולה מפסיקה זו הינה אמנם, כטענת ב"כ המאשימה, כי ככלל יש להשית - במקרים של גניבה בידי מורשה על ידי עורך דין - ענישה מחמירה הכוללת רכיב של מאסר בפועל ממש, מאחורי סורג ובריה, להבדיל ממאסר לתקופה שניתן לרצותה בדרך של עבודות שירות.
- יחד עם זאת, לכלל זה ישנם חריגים, והיו מקרים בעבר שבהם נגזרו על נאשמים - עורכי דין שגנבו את כספי לקוחותיהם - עונשים של מאסר בפועל לתקופות שניתן לרצותן בדרך של עבודות שירות. לא ניתן אפוא לומר כי

קיים כלל מוחלט, שלפיו הרף התחתון למתחם העונש ההולם בגין אירוע של גניבה על ידי מורשה, שהוא עורך דין, לעולם יהיה לתקופה של מאסר בפועל מאחורי סורג וברז.

30. לענין חומרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, שהן הרלוואנטיות לקביעת מתחם העונש ההולם, נראה - כעולה גם מהפסיקה - שישנה חשיבות מרכזית, במקרים כגון דא, לשלושת המישורים הבאים: ראשית, סכום הגניבה; שנית, מספר העבירות שנעברו (גם כשמדובר ב"אירוע" אחד בלבד, כמשמעותו בהוראות סעיף 40 לחוק); ושלישית, עמדת המתלוננים, לרבות באשר לנזקים שנגרמו להם.

31. והנה, בחינה של מישורים אלה מגלה כי האירוע דנא אינו מצוי ברף החומרה הגבוה. אכן, סכום הגניבה הינו גבוה. יחד עם זאת, עסקינן בעבירה אחת ויחידה בלבד. בנוסף, הגניבה בוצעה כלפי מתלוננים אחים, שאחד מהם היה חבר קרוב של הנאשם, לטענת הנאשם מתוך ראיית הגניבה כ"הלוואה".

32. אמנם אין ספק כי הנאשם היה מודע היטב למעשה הגניבה אותו הוא מבצע בכספם של המתלוננים, והא ראייה לכך היא הודאתו המידית במעשה. יחד עם זאת, נראה כי לנאשם היתה כוונה כנה לפצות את המתלוננים לאחר מעשה, על שעולל להם, כוונה שבאה לידי ביטוי בהחזרת חלק מכספי הגניבה ובהצהרה חוזרת ונשנית אודות כוונה להחזיר את כולם. בהקשר אחרון זה יש גם משמעות לעובדה שהמתלוננים בחרו שלא להעיד לפניי, ואף לא, למצער, למסור הצהרות נפגע עבירה; הגם שבעבירות כגון דא לא אחת מתלוננים עומדים על זכותם להביא את עמדתם לפני בית המשפט. דומה, כי עצם העובדה שהמתלוננים בחרו לילך בדרך בה בחרו מדברת בעד עצמה ותומכת - ולו במידת מה - במסקנה כי אין עסקינן במקרה המצוי ברף החומרה הגבוה ביותר.

33. המסקנה המתבקשת מדברים אלה, כמו גם יתר הנסיבות הרלוואנטיות כאמור בסעיף 40 לחוק, היא שיש לקבוע את מתחם העונש ההולם, במקרה דנא, בין שישה חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות, לבין 24 חודשי מאסר בפועל.

34. עם זאת, במקביל יש להשית ענישה כלכלית מחמירה, בעיקר בהיבט של פיצוי המתלוננים. אכן, פיצויים בפלילים אינם אמורים למצות את החוב האזרחי שבין הנאשם שהורשע לבין המתלון נגדו, וכמובן שגם אינם שוללים את זכותו של המתלון לתבוע מהנאשם את מלוא הנזק אותו הוא גרם לו (ר' גם בהוראות סעיף 88 לחוק העונשין).

על רקע זה, במקרים רבים מקלים בתי המשפט, הדנים בפלילים, ברכיב הפיצויים. יחד עם זאת, משנקבע מתחם עונש הולם כאמור לעיל, יש מקום לאזנו בהיבט הענישה הכלכלית; ובמקרה כגון דא במיוחד בהיבט הפיצויים, וזאת על מנת ליצור תמריץ לנאשם לעמוד בהצהרת הכוונות שהשמיע שוב ושוב, שלפיה הוא ישלם את חובו למתלוננים במלואו וישיב להם את מלוא כספם.

(2) גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

35. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו הנאשם בתוך מתחם זה, תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כמפורט בהוראות סעיף 40 לחוק העונשין.

36. באשר לנאשם דנא, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו כאמור הם כלהלן:

עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם אין רישומים פליליים קודמים כלשהם.

אכן, כפי שטענה ב"כ המאשימה, כאשר מדובר בעבירה המבוצעת על ידי עורך דין ישנה משמעות מצומצמת למדי להיעדרו של עבר פלילי. יחד עם זאת יש לזכור, כי עסקינן בנאשם שהינו בן 66 שנים. לפיכך, היעדרם של רישומים פליליים קודמים מלמד על התנהלות נורמטיבית של הנאשם לאורך קריירה מקצועית בת עשרות שנים, ולכך יש ליתן משקל מסוים.

הודאה ונטילת אחריות - אין מחלוקת כי הנאשם הודה בביצוע העבירה מיד כשנחקר במשטרה ואף שיתף פעולה באופן מלא עם חוקריו. בנוסף, הנאשם הודה בבית המשפט בעובדות כתב האישום, מיד לאחר שתוקנו, והורשע על פי הודאתו זו מבלי שנוהלו הליכי שמיעת ראיות כלשהם. לבסוף, הנאשם נטל אחריות על מעשיו תוך הצהרה - וגם מעשים, אם גם חלקיים - בדבר רצונו לתקן את העוול שגרם.

בנאשם דנא מתקיים אפוא במלואו הרציונל שביסוד הפסוק "**מוֹדָה וְעֵזְב יָרֶסֶם**" (משלי, פרק כ"ח פסוק י"ג. ר' גם בהוראות סעיף 40א(6) רישא לחוק העונשין), על כל המשתמע מכך.

חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה - כתוצאה מנסיבות, שאין צורך לשוב ולפרט כאן, הנאשם נותן כעת את הדין על מעשה עבירה אותו ביצע לפני עשור שנים בקירוב. חלוף זמן זה אין לזקוף לחובתו של הנאשם, ועל כן יש בו משום נסיבה מהותית לקולת עונשו של הנאשם.

נתוניו האישיים של הנאשם ונסיבות חייו - הנאשם הינו בן 66 שנים, ומצוי במצב בריאותי, כלכלי ומשפחתי לא פשוט, וזאת בלשון המעטה. ניתן לומר כי בעקבות ביצוע העבירה דנא עולמו של הנאשם חרב עליו, פשוטו כמשמעו, והוא בבחינת מי שנפל "**מֵאִיגָרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקָמָא**". מבעל משרד עורכי דין הפך הנאשם לחסר מקצוע ולחסר כל.

בעניין זה אין לנאשם להלין, כמובן, אלא על עצמו, שהרי הוא זה שחרץ את דינו במו ידיו, דהיינו: במו מעשה הגניבה החמור אותו הוא ביצע. יחד עם זאת, נסיבותיו האישיות של הנאשם - לרבות במישור הבריאותי - הן נסיבות קשות, ויש ליתן לכך משקל במסגרת גזירת עונשו.

37. העולה מכל המקובץ הוא כי בכל הקשור לגזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, עניינו של הנאשם מצוי ברף התחתון של מתחם זה.

ה. סוף דבר:

38. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכף חומרה ולכף קולה, אשר פורטו בהרחבה לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר. על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי עונשו, במשרדי הממונה, ביום 10.1.16, עד השעה 08:00.

מובהר בזה לנאשם כי בכל הקשור לביצוע עבודות השירות עליו למלא אחר הוראותיו של הממונה על עבודות השירות או מי שהוסמך לכך מטעמו.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מהיום, את העבירה בה הורשע.

(ג) קנס בסך 30,000 ₪ או שלושה חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.1.17 ובכל ראשון לחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מיד.

מובהר בזה לנאשם כי ככל שהוא לא יעמוד בתשלום הקנס, המאסר תמורת הקנס יופעל בדרך של מאסר מאחורי סורג ובריאח ולא בדרך של עבודות שירות. עוד מובהר לנאשם, כי בהתאם להוראות סעיף 77(ג) סיפא לחוק העונשין, כל סכום שישולם או ייגבה על חשבון הקנס ייזקף תחילה על חשבון הפיצויים.

(ד) פיצויים לכל אחד משני המתלוננים - עדי התביעה מס' 1 ומס' 2 שבכתב האישום המתוקן - בסך של 500,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים.

הפיצויים האמורים - בסך כולל של 1,000,000 ₪ - יפקדו בקופת בית המשפט עד ולא יאוחר מיום 1.1.17.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תמציא העתק מגזר דין זה לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשע"ו, 10 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.